

NON NOBIS

BIJDRAGE INTERNETCONSULTATIE 'POOIERVERBOD'

INLEIDING

Op 16 mei 2018 startte het Ministerie van Justitie en Veiligheid de consultatieronde over het 'pooierverbod'. Stichting Vastgoed Non Nobis is in de consultatieronde betrokken.

Non Nobis is een stichting die door het beheer van vastgoed verbetering in de wereld wil realiseren. Sinds 2014 richten we ons daarbij op verbetering in de sector van de prostitutie. We hebben hiertoe een model ontwikkeld waarin de positie van de sekswerker centraal staat. Een model dat succesvol kan zijn als meerdere publieke en private partijen samenwerken, met hetzelfde doel voor ogen: verbetering van de positie van sekswerkers.

In zo'n samenwerking kan Non Nobis de rol van investeerder / vastgoedeigenaar invullen. Dat geeft o.a. de mogelijkheid geldstromen te reguleren en ten gunste van de sekswerker aan te wenden. Dat maakt tevens de sector minder aantrekkelijk voor criminele elementen.

Onderstaande reactie op het voorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht is vanuit deze optiek geschreven. En beperkt zich logischerwijze tot het 'pooierverbod'. De overige elementen van het wetsvoorstel worden niet behandeld.

DOEL EN PROBLEEMSTELLING

In de Memorie van Toelichting (MvT) wordt als doelstelling van het prostitutiebeleid genoemd "een prostitutiebranche te creëren waarin de prostituee op een gezonde en veilige manier haar werk kan uitoefenen". Deze doelstelling onderschrijven wij volledig. Vraag is dus of het wetsvoorstel hieraan bijdraagt.

Dat zeker nog niet altijd sprake is van een gezonde en veilige werkuitoefening wordt in de MvT onder meer als volgt geïllustreerd: "De afgelopen jaren is gebleken dat de prostitutiebranche kwetsbaar is voor misstanden, zoals dwang, onveilige seks en onhygiënische werkruimten. Uit een rapport van de Nationaal Rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen komt naar voren dat slachtoffers in de minder zichtbare prostitutiesectoren een aanzienlijk en groeiend deel uitmaken van mogelijke slachtoffers die seksueel worden uitgebuit."

Wij herkennen dit. En zien dat de problematiek breder is. Ruwweg zien wij die als volgt:

<u>Positie sekswerker</u>	<u>Voornaamste problematiek</u>	<u>Noodzakelijke ondersteuning</u>
Zelfredzame sekswerkers	Complexe sociaal - maatschappelijke positie. Moeizame toegang tot maatschappelijke diensten.	Betere werkplekken. Verbeteren toegang maatschappelijke diensten (bancaire diensten, huisvesting, verzekering etc.). Tegengaan stigma op sekswerk.
Minder zelfredzame sekswerkers (o.a. buitenlandse vrouwen)	Als boven, + onbekendheid met de Nederlandse maatschappij.	Als boven + praktische ondersteuning + versterken positie t.o.v. exploitanten en andere dienstverleners
Slachtoffers van mensenhandel	Uitbuiting, mentale- en fysieke mishandeling, stigmatisering, sociale uitsluiting, etc.	Hulp bij uitstappen en reïntegratie. Vervolging van mensenhandelaren.

Het voorgestelde 'pooierverbod' is gericht op betere werkplekken en mogelijk ook op het versterken van de positie van de sekswerkers t.o.v. derden als exploitanten. Bij de beoordeling of het bijdraagt aan de doelstelling dat de prostituee op een gezonde en veilige ma-

NON NOBIS

nier haar werk kan uitoefenen moet ook gekeken worden naar de effecten op de andere terreinen.

UITWERKING VAN HET 'POOIERVERBOD'

ALGEHELE VERGUNNINGSPLICHT

Het wetsvoorstel vertrekt bij het regeerakkoord, waarin wordt uitgegaan van een uniform vergunningstelsel voor de seksbranche, voor alle vormen van bedrijfsmatige prostitutie, waaronder zelfstandig werkende prostituees en escorts vallen. Betaalde seksuele dienstverlening zonder vergunning is daarmee per definitie illegaal.

Over de effecten van zo'n vergunningsplicht op de werksituatie doen wij in deze consultatie geen uitspraak. Vanuit onze rol als potentieel investeerder zullen wij per definitie werken in het vergunde deel van de sector. Het nu nog onvergunde sekswerk valt buiten ons bereik. Andere partijen, die dichter op de dagelijkse praktijk staan, hebben hier beter zicht op.

NOODZAAK VOLDOENDE VERGUNNINGEN

Strafbaar wordt hij "die een ander uit winstbejag behulpzaam is bij het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling terwijl hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat die beschikbaarstelling wederrechtelijk is". Daarbij geldt dat onvergund = illegaal = wederrechtelijk.

Bij het ontbreken van een vergunning is iedereen strafbaar die "die een ander uit winstbejag behulpzaam is bij het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling. Van winstbejag is sprake als het oogmerk bestaat om een financieel of ander voordeel te verkrijgen. Van voordeel is ook sprake bij normale tarieven, extra hoge verdiensten zijn niet vereist." Hieronder vallen onder meer "eigenaren van panden, kamerverhuurders(exploitanten), horeca-exploitanten, personen die optreden als beschermer/geldebewaarder, bodyguards, snorders, loopjongens en boekhouders".

Hiermee is iedereen strafbaar die een zakelijke relatie onderhoud met een sekswerker op een onvergunde werkplek. Zoals gezegd spreken we ons niet uit over het effect van deze vergunningsplicht. Wel is duidelijk dat voldoende beschikbare en toegankelijke vergunningen van levensbelang zijn voor het beoogde effect.

En hier zien wij het grootse manco van dit voorstel. Om "een prostitutiebranche te creëren waarin de prostituee op een gezonde en veilige manier haar werk kan uitoefenen" wordt het verkrijgen van een vergunning een essentiële voorwaarde. In het wetsvoorstel ontbreekt elk streven deze voorwaarde te realiseren.

VERWACHTING VAN NON NOBIS

Wij verwachten dat het effect van dit wetsvoorstel het omgekeerde is van wat beoogd is.

In (vrijwel) alle gemeenten is het prostitutiebeleid grotendeels gebaseerd op terugdringing. Sinds 2014 zijn wij met in totaal 11 gemeenten in contact geweest over het realiseren van vergunde werkplekken voor sekswerkers. In geen van die gemeenten heeft dit tot op heden tot concrete initiatieven geleid.

Naast de huiver van gemeenten om actief mee te werken aan een vergunde sector speelt ook de huiver van omwonenden als er sprake is van voorgenomen locaties voor sekswerk. Zelfs voor een gemeente die haar huiver overwint zal het op zijn best een proces van zeer lange adem zijn voor er voldoende diversiteit aan vergunde werkplekken is gerealiseerd.

Bij een voldoende divers aanbod aan werkplekken speelt de opkomst van internet een belangrijke rol. In de opzet van het regeerakkoord zou de zelfstandig werkende sekswerker, die nu b.v. thuis ontvangt, vergunningplichtig zijn. Gezien het stigma op sekswerk zal zichtbaar thuiswerk vaak ongewenst zijn. Naast het, nu al te krappe, aanbod aan werkplekken in

NON NOBIS

clubs, raambedrijven e.d. zal dus in korte tijd een heel nieuw aanbod aan werkplekken moeten ontstaan.

Wij denken dat er na invoering van dit wetsvoorstel het tekort aan vergunde werkplekken immens zal zijn. Sekswerkers en hun klanten zullen elkaar niet anders dan in onvergunde locaties kunnen treffen. Reguliere dienstverleners zullen vanwege de strafbaarstelling hier hun diensten niet aan kunnen en willen bieden.

Kortom: dit wetsvoorstel zet de deur wijd open voor partijen die buiten de wet willen opereren. De sekswerkers en hun klanten zijn aan die partijen overgeleverd.

Uiteraard is de toegang tot maatschappelijk werk, gezondheidszorg en hulpverlening voor de sekswerkers die op deze locaties werken op zijn best moeilijk zo niet onmogelijk. Ze zullen voor "hulpverleners zoals artsen, welzijnswerkers en geestelijk verzorgers" buiten beeld blijven.

SAMENVATTING REACTIE

Non Nobis onderschrijft ten volle het doel te komen tot een gezonde en veilige werkomgeving voor de sekswerkers. We reageren op het wetsvoorstel vanuit de positie van vastgoedeigenaar.

We zien in het wetsvoorstel geen omvattende aanpak gericht op een gezonde en veilige werkomgeving. De meeste problemen van de sector blijven buiten beschouwing. Het voorstel is uitsluitend gericht op het vervolgen van partijen die financieel misbruik maken van sekswerkers waar deze in een afhankelijke positie verkeren.

Om deze beperkte doelstelling te realiseren is een voldoende divers aanbod van vergunde werkplekken essentieel. Het voorstel bevat geen enkele stimulans hiertoe. De huidige gemeentelijke praktijk geeft geen aanleiding te verwachten dat zo'n aanbod van werkplekken snel tot stand zal komen.

Bij gebrek aan (voldoende) vergunde werkplekken zullen sekswerkers en klanten elkaar op onvergunde locaties treffen. *Dit versterkt de positie van criminele partijen* die bereid zijn buiten de wet te opereren.

Voor hulpverleners verdwijnen de meeste sekswerkers buiten beeld.